

Info

Parlament kiitis teenuste direktiivi heaks

Parlament võttis täna vastu teenuste direktiivi. Sellega avatakse tee teenuste pakkujate asutamisevabadusele ning teenuste osutamise vabadusele kogu Euroopa Liidus. Samal ajal tagatakse töötajate sotsiaaloigused, sest neid reguleerivad ka edaspidi siseriiklikud õigusaktid. Nõukogu ühisseisukoht arvestas valdavalt parlamendi esimese lugemise muudatustega, mistõttu parlament kiitis eelnõu teisel lugemisel minimaalsete muudatustega heaks. Liikmesriikidel on direktiivi üle võtmiseks aega kolm aastat.

Ettepaneku lükata nõukogu ühispositsioon tagasi lükkas parlament tagasi 108 poolt- ja 405 vastuhäälega, 12 saadikut jäi erapooletuks.

Hääletusele eelnenud arutelu käigus rõhutas raportöör Evelyne **GEBHARDT** (PSE, DE), et *"hea koostöö on viinud selleni, et on tekkinud sümbioos töötajate ning kasutajate ühelt poolt ning majandussektori vahel teiselt poolt." Me oleme pannud keskmesse inimesed. (...) Ning me peame seda silmas pidama ka tulevikus, sest majandus on oluline, stabiilsus on oluline, ent kõige olulisemad on inimesed."* Ta märkis, et lisaks turu avamisele tuleb kaitsta ka tööõigust, sotsiaaloiguseid ja teisi olulisi õiguseid, ning et parlament on selle ka saavutanud.

Direktiivi eesmärk

Direktiiv kehtestab üldsätted, mis lihtsustavad teenuseosutajate asutamisevabaduse teostamist ja teenuste vaba liikumist, säilitades samas teenuste kõrge kvaliteedi. Direktiivis ei käsitleta avalik-õiguslikele või eraõiguslikele isikutele reserveeritud üldist majandushuvi pakkuvate teenuste liberaliseerimist ega teenuseid osutavate avalik-õiguslike isikute erastamist. Direktiiv ei mõjuta ka liikmesriikide vabadust määrata kindlaks, milliseid teenuseid nad loevad üldist majandushuvi pakkuvateks teenusteks, kuidas selliste teenuste osutamist korraldatakse ja rahastatakse ning milliseid konkreetseid kohustusi nende suhtes tuleks kohaldada. Direktiiv ei mõjuta ka ühenduse või riigi tasandil kultuurilise või keelelise mitmekesisuse või meediapluralismi kaitseks või edendamiseks kooskõlas ühenduse õigusega võetud meetmeid. Direktiiv ei mõjuta ka tööõigust ega sotsiaalkindlustust käsitlevaid liikmesriikide õigusakte. Lisaks on liidu olemasolevad sektorite ja kutsealade õigusaktid ülimuslikud.

Reguleerimisala ja erandid

Direktiivi kohaldatakse kõikidele teenustele, mida ei ole ära toodud eranditena. Direktiivi rakendusalasasse kuuluvad näiteks: jaemüük, äriteenused (ärikonsultatsioonid, sertifitseerimine), reklaamiäri, kinnisvaraagentuurid, ehitusteenused, reisiteenused.

Direktiivi ei kohaldata järgmiste tegevusalade suhtes:

- mittemajanduslikel kaalutlustel osutatavad üldhuviteenused;

finantsteenused; nagu panga-, krediidi-, kindlustus- ja edasikindlustusteenused, ameti- või personaalpensioniteenused, väärtpaberi-, investeerimisfondide, makse- ja investeerimismõustamisteenused;

- elektroonilised sideteenused ja -võrgud ning nendega seotud vahendid ja teenused küsimuste puhul, mis on reguleeritud direktiividega 2002/19/EÜ, 2002/20/EÜ, 2002/21/EÜ, 2002/22/EÜ ja 2002/58/EÜ;
- transpordi valdkonna teenused, sealhulgas sadamateenused, mis kuuluvad asutamislepingu V jaotise reguleerimisalasse;
- ajutist tööd vahendavate tööbüroode teenused;
- tervishoiuteenused, olenemata sellest, kas neid osutatakse tervishoiuasutuste kaudu või mitte, samuti olenemata sellest, kuidas neid riigi tasandil korraldatakse ja rahastatakse ning kas tegemist on riikliku või eratervishoiuasutusega;
- audiovisuaalteenused, sealhulgas kinoteenused, olenemata nende tootmis-, jaotus- ja edastamisviisist, ja raadioringhäälinguteenused;
- hasartmängudega seotud tegevused, sealhulgas rahalise panusega õnnemängud, kaasa arvatud loteriid, kasiinod ja kihlveotehingud;
- asutamislepingu artiklis 45 sätestatud avaliku võimu teostamisega seotud tegevused;
- sotsiaalteenused, mis on seotud sotsiaalkorterite, lastehoolduse ning püsivalt või ajutiselt puudustkannatavate perede ja isikute toetamisega ning mida osutavad riik või riigi volitatud teenuseosutajad või riigi tunnustatud heategevusorganisatsioonid;
- eraturvateenused;
- valitsuse otsusega ametisse nimetatud notarite ja kohtutäiturite osutatavad teenused;
- maksustamisvaldkond.

Haldustoimingute lihtsustamine

Direktiivi eelnõu sätestab ka, et liikmesriigid peavad läbi vaatama oma teenuste osutamise valdkonnale juurdepääsu suhtes kohaldatavad menetlused ja formaalsused ning neid vajaduse korral lihtsustama. Komisjon võib seejuures kehtestada ühenduse tasandil ühtlustatud vormid, mis oleks samaväärsed teenuseosutajalt nõutavate sertifikaatide, tõendite ja muude dokumentidega. Juhtudel, kui teenuseosutaja peab esitama nõude täitmise tõenduseks mingi dokumendi, peavad liikmesriigid vastu võtma teises liikmesriigis välja antud mis tahes dokumendi, millel on samaväärne eesmärk või millest ilmneb selgelt, et kõnealune nõue on täidetud. Liikmesriigid ei või nõuda teises liikmesriigis välja antud dokumendi esitamist originaaleksemplari, tõestatud koopia või kinnitatud tõlke vormis, välja arvatud juhul, kui selline nõue on sätestatud teistes ühenduse õigusaktides või on põhjendatud olulise avaliku huviga seotud põhjusega. Samas jääb liikmesriikidele õigus nõuda dokumentide kinnitamata tõlkeid ühte oma ametlikest keeltest.

Ühtsed kontaktpunktid

Liikmesriigid peavad direktiivi alusel tagama, et teenuseosutajatel on võimalik ühtsetes kontaktpunktides teha järgmisi menetlusi ja toiminguid:

- kõik teenuste osutamise valdkonnale juurdepääsuks vajalikud menetlused ja formaalsused, eelkõige kõik pädevatelt asutustelt autoriseeringu saamiseks vajalikud deklaratsioonid, teated või taotlused, sealhulgas registrisse, nimistusse või andmebaasi kandmise taotlused või kutseühingu või -liidu liikmeks registreerimise taotlused;
- mis tahes taotlused teenuste osutamiseks vajaliku autoriseeringu saamiseks.

Lisaks peab asutamistoiminguid olema võimalik sooritada ka elektroonilisel teel, samuti peavad ühtsed kontaktpunktid pakkuma teenuste osutamise alustamiseks vajalikku teavet, nt liikmesriigi territooriumil asutatud teenuseosutajate suhtes kohaldatavate nõuete kohta. Samas sätestatakse, et ühtsete kontaktpunktide loomine ei mõjuta asutuste vahelist ülesannete ja volituste jaotust siseriiklikes süsteemides.

Asutamisvabadus

Direktiiv sätestab, et teenuste osutamise valdkonnale juurdepääsu või selles valdkonnas tegutsemise suhtes võib autoriseerimisskeemi kohaldada ainult siis, kui autoriseerimisskeem ei diskrimineeri asjaomast teenuseosutajat, kui vajadus autoriseerimisskeemi järele on põhjendatud olulise avaliku huviga seotud põhjusega ja kui taotletavat eesmärki ei ole võimalik saavutada vähem piirava meetmega. Liikmesriigid peavad seejuures esitama põhjendused autoriseerimisskeemide kasutamiseks.

Liikmesriigid ei tohi seada oma territooriumil teenuste osutamise valdkonnale juurdepääsu ega selles valdkonnas tegutsemise eeltingimuseks vastavust muuhulgas järgmistele nõuetele:

- diskrimineerivad nõuded, mis põhinevad otseselt või kaudselt kodakondsusel, elukohal või äriühingute puhul registrijärgsel asukohal;
- keeld olla asutatud enam kui ühes liikmesriigis, olla kantud enam kui ühe liikmesriigi registritesse või olla registreeritud enam kui ühe liikmesriigi kutseühingu või -liidu liikmeks;
- kohustus esitada finantsgarantii, osaleda finantsgarantii andmises või sõlmida kõnealusel territooriumil asutatud teenuseosutaja või asutusega kindlustusleping; samas jääb liikmesriikidele võimalus nõuda kindlustust või finantstagatist kui sellist, samuti ei mõjuta see nõudeid, mis on seotud kollektiivses hüvitusfondis osalemisega, näiteks kutseühingute või kutseorganisatsioonide liikmete puhul;
- kohustus olla teatud perioodi jooksul eelnevalt registreeritud nende territooriumil peetavas registris või kohustus olla varem asjaomast tegevust nende territooriumil teostanud.

Nõuete esitamisel peavad liikmesriigid tagama, et osutatud nõuded vastavad järgmistele tingimustele:

- mittediskrimineerimine: nõuded ei või olla otseselt ega kaudselt diskrimineerivad kodakondsuse alusel ega äriühingute puhul registrijärgse asukoha alusel;
- vajadus: nõuded peavad olema põhjendatud olulise avaliku huviga seotud põhjusega;
- proportsionaalsus: nõuded peavad olema sobivad taotletava eesmärgi saavutamise tagamiseks; nõuded ei või minna nimetatud eesmärgi saavutamiseks vajalikust kaugemale; samuti ei tohi olla võimalik asendada neid nõudeid muude, vähem piiravate meetmetega, millega saavutataks sama tulemus.

Lisaks sätestatakse, et kui vastust ei anta vastavalt direktiivile kindlaksmääratud tähtaja või pikendatud tähtaja jooksul, loetakse autoriseering antuks. Teistsuguse korra võib kehtestada ainult siis, kui see on põhjendatud olulise avaliku huviga seotud põhjustega.

Teenuste osutamise vabadus

Direktiivi eelnõu sätestab, et liikmesriigid austavad teenuseosutajate õigust osutada teenuseid muus liikmesriigis kui selles, kus nad on asutatud. Liikmesriik, kus teenust osutatakse, tagab oma territooriumil vabaduse teenuste osutamise valdkonnale juurdepääsuks ja selles valdkonnas tegutsemiseks. Liikmesriigid ei sea oma territooriumil teenuste osutamise valdkonnale juurdepääsu ega selles valdkonnas tegutsemise eeltingimuseks vastavust mis tahes nõuetele, mis ei vasta järgmistele põhimõtetele:

- mittediskrimineerimine: nõuded ei või olla otseselt ega kaudselt diskrimineerivad kodakondsuse alusel või juriidilise isiku puhul asutamiskoha liikmesriigi alusel;
- vajadus: nõue peab olema põhjendatud avaliku korra, avaliku julgeoleku, rahvatervise või keskkonnakaitse seisukohast;
- proportsionaalsus: nõuded peavad olema sobivad taotletava eesmärgi saavutamise tagamiseks ega või minna nimetatud eesmärgi saavutamiseks vajalikust kaugemale.

Liikmesriigid ei või piirata teises liikmesriigis asutatud teenuseosutaja teenuste osutamise vabadust, eelkõige järgmiste nõuete kehtestamise kaudu:

- teenuseosutaja kohustus olla asutatud kõnealuse liikmesriigi territooriumil;
- teenuseosutaja kohustus saada asjaomase liikmesriigi pädevalt asutuselt autoriseering, kaasa arvatud registrisse kandmine või registreerimine kõnealuse liikmesriigi territooriumil asuvas kutseühingus või -liidus, välja arvatud käesolevas direktiivis või muudes ühenduse õigusaktides sätestatud juhtudel;
- teenuseosutajale kehtestatud keeld seada kõnealuse liikmesriigi territooriumil sisse teatavas vormis või teatavat tüüpi infrastruktuur, sealhulgas kontor või büroo, mida teenuseosutaja vajab asjaomaste teenuste osutamiseks;
- teenuseosutaja ja teenuse kasutaja vahel teatava lepingulise korra kohaldamine, mis välistab teenuse osutamise füüsilisest isikust ettevõtja poolt või piirab seda;
- teenuseosutaja kohustus omada isikut tõendavat dokumenti, mille kõnealuse liikmesriigi pädevad asutused on spetsiaalselt välja andnud teatava teenuse osutamiseks;
- nõuded, mis mõjutavad selliste seadmete ja materjalide kasutamist, mis on osutatava teenuse lahutamatuks osaks, välja arvatud töötervishoiu ja tööohutuse seisukohalt vajalikud nõuded.

Samuti ei tohi liikmesriigid kehtestada teenuse kasutajale nõudeid, mis piiravad teises liikmesriigis asutatud teenuseosutaja poolt osutatava teenuse kasutamist, nt kohustus hankida kõnealuse liikmesriigi pädevatelt asutustelt autoriseering või esitada neile deklaratsioon või rahalise abi andmise suhtes kehtivad diskrimineerivad piirangud, mis on seotud asjaoluga, et teenuseosutaja on asutatud mõnes teises liikmesriigis, või teenuse osutamise koha tõttu.

Liikmesriik võib siiski kehtestada nõudeid teenuste osutamise valdkonnas tegutsemise suhtes, kui need on põhjendatud avaliku korra, avaliku julgeoleku, rahvatervise või keskkonnakaitsega seotud põhjustega. Samuti võib kooskõlas ühenduse õigusega kohaldada siseriiklike eeskirju, mis on seotud sealsete tölevõtutingimustega, sealhulgas kollektiivlepingutes sätestatud eeskirju.

Erandid

Teenuste osutamise vabaduse põhimõtte ei kehti üldise majandushuvi teenustele, mida pakuvad eraettevõtted, sel juhul kehtivad alati selle riigi reeglid, kus teenuseid osutatakse. Siia alla kuuluvad näiteks:

- postiteenused;
- elektrienergia edastus-, jaotus- ja tarnimisteenused;
- gaasi edastus-, jaotus-, tarnimis- ja hoiustamisteenused;
- vee jaotus- ja varustusteenused ning heitveeteenused;
- jäätmetöötlus.

Samuti ei kehti see võlgade kohtuliku sissenõudmisega seotud tegevusele ning siis, kui teatud teenuse osutamise kohaks olevas liikmesriigis on teatud teenuse osutamine reserveeritud üksnes teatud kutseala esindajatele (nt õigusabi võivad anda ainult juristid). Lisaks ei kehti see toimingute puhul, millesse seaduste kohaselt tuleb kaasata notar ning lepingulisi ja lepinguväliseid kohustusi käsitlevad sätted, sealhulgas lepingute vorm, mis on kindlaks määratud rahvusvahelise eraõiguse eeskirjade kohaselt.

Direktiiv jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist Euroopa Liidu Teatajas ning liikmesriigid peavad selle üle võtma kolme aasta jooksul pärast jõustumist.

Arutelu

Komisjoni kõnevoor

Charlie **McCREEVY** ütles oma sõnavõtus, et teenuste direktiiviga "*püüame vabastada siseturu potentsiaali*". Tema sõnul on teenuste direktiivis sisalduvad autoriseerimisskeemid kiired ja õiglased ning menetlus on lihtne, mis on kasulik ettevõtetele. McCreevy kinnitas, et teenuste direktiiv ei mõjuta tööõigust ega tööturu osapoolte õiguseid ja on neutraalne liikmesriikide sotsiaalmudeli suhtes. Samuti ei mõjuta see

liikmesriikide karistusõigustikku, st see rakendub nii oma riigi teenusteosutajatele kui ka riigis teenuseid pakkuvatele teise riigi teenustepakkujatele. Lisaks jäävad sotsiaalteenused teenuste direktiivi haldusalast välja.

Nõukogu kõnevoor

Mauri **PEKKARINEN** märkis, et: "*Saavutatud kompromiss on habras, ent tulvil lisaväärtust.*" Tema sõnul avab see uksi nii teenuste osutajatele kui ka teenuste kasutajatele. Pekkarineni sõnul pole tegu viimase punktiga siseturu arendamisel, vaid ainulaadse sammuga selle arengus. Teenuste direktiiv annab aga turuosapooltele kindlust, mida nad on kaua oodanud - see ongi direktiivi lisaväärtus.

Raportöör

Evelyne **GEBHARDT** (PSE, DE) kinnitas, et komisjoni ning nõukogu selgitused rahuldavad teda ning et ta võib soovitada kolleegidel hääletada direktiivi poolt muudatusi tegemata (raportöör soovis komisjonilt selgitusi järgmiste aspektide osas: komisjoni poolt liikmesriikidele esitatavate tegevusjuhiste iseloom ning õiguslik ulatus; teenuste osutamist puudutava seadusandluse võimalik tulevane ühtlustamine; teenustedirektiivi neutraalsus tööseadusandluse suhtes; direktiivi mõju sotsiaalteenuste pakkumisele).

Fraktsioonide kõnevoor

Malcolm **HARBOUR** (EPP-ED, UK) kinnitas oma sõnavõtus, et "*see direktiiv tähendab kõikide kodanike elustandardi parandamist*". Ta kirjeldas direktiivi sisu - 40 meedet tõkete eemaldamiseks teenuste osutamise teelt ning 65 sammu menetluste lihtsustamiseks. Harbour lisas, et liikmesriigid peavad nüüd aga oma ettevõtteid õhutama siseturgu kasutama, sest ainult ettevõtted saavad siseturu ellu viia. Ta märkis, et VKEd moodustavad 90% teenusteturust ning kui nad kõik looksid ühe uue töökoha, oleks töötus minevik.

Johannes **SWOBODA** (PSE, AT) leidis oma sõnavõtus, et "*oleme oma kohuse täitnud, leidnud konkreetse vastuvõetava lahenduse Euroopa Liidu kodanike jaoks*". Ta märkis, et oli väga oluline leida viis, kuidas luua ühisturg, ent samas täita ka sotsiaalsed nõuded.

Anneli **JÄÄTTEENMÄKI** (ALDE, FI) nentis, et teenused on majanduskasvu allikas - üle 90% uutest töökohtadest loodi perioodil 1997-2002 teenuste sektoris - ning rõhutas, et uute töökohtade sünnile ei tohi vastu seista. Ta märkis, et hoolimata tehtud kriitikast katab teenuste direktiiv siiski paljusid majandusharusid - ehitustööstust, tootlustööstust, turismi, vabaajateenused jne. Jäätteenmäki rõhutas, et direktiivi eesmärgiks on luua vaba konkurents ning seeläbi langetada hindu. Ta märkis, et "*kui teenuste direktiiviga astutakse samm edasi, oleks soovitav, kui ka tööjõu vaba liikumise osas mindaks sama moodi edasi*."

Heide **RÜHLE** (Verts/ALE, DE) kahetses oma sõnavõtus, et direktiivist on liiga paljud asjad välja jäänud, nt sotsiaalõigused. Tema sõnul on sellega seadusandlusesse jäetud suured augud, mille peab täitma kohtupraktika. Ta kahetses, et nõukoguga ei ole võimalik võistelda ning et seetõttu pole tulemus rahuldav.

Francis **WURTZ** (GUE/NGL, FR) märkis, et "*parlamendi/nõukogu töös oleme kasutanud kaasotsustamist, lepitust. Ja nüüd teenuste direktiiviga ka kapitulatsioon. Kuidas muidu nimetada suuremate fraktsioonide poolt tehtud otsust võtta siseturukomisjoni muudatusettepanekud tagasi*." Wurtz leidis, et teenuste direktiiv oma praegusel kujul on liiga ebaselge ning et see on kahetsusväärne, sest kohtule jääb liiga palju võimu. Tema arvates on sellise teenuste direktiivi näol tegemist sammuga tagasi.

Adam Jerzy **BIELAN** (UEN, PL) märkis oma sõnavõtus, et bürokraatia takistab teenuste siseturu arengut ning leidis, et direktiivi tõhusus sõltub sellest, kuidas liikmesriigid seda rakendavad.

Jens-Peter **BONDE** (IND/DEM, DK) kritiseeris teenuste direktiivi, öeldes, et "*tegemist on kohtunike direktiiviga - kohtunikud Luksemburgis hakkavad asju otsustama*". Tema arvates on vaja riiklikke kollektiivlepinguid kohalikul ja riigitasandil ning kokkuleppeid maksustamise osas. Ta märkis ka, et teenuste direktiiv ei tohi viia palgakonkurentsini, mis viib palgad Taanis alla.

Evelyne GEBHARDT (PSE, DE)

Dokument: A6-0375/2006

Menetlus: Kaasotsustamismenetlus (***)

Arutelu: 15.11.2006

Hääletus: 15.11.2006

Kontakt :

Jana JALVI

Pressi- ja infoosakond, eesti toimetus - pressinõunik

Elektronpost: press-ET@europarl.europa.eu

BXL: (32-2) 28 32192

STR: (33-3) 881 74794

Cezary LEWANOWICZ

Press Service - Press Officer

Elektronpost: envi-press@europarl.europa.eu

BXL: (32-2) 28 46227

STR: (33-3) 881 72252